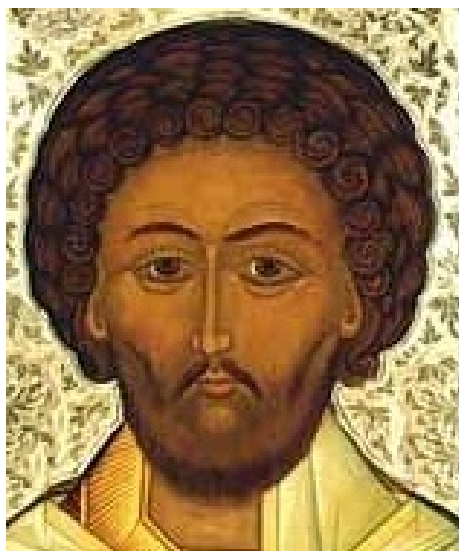

Вяра

16.06 по еретическия, †03 юни по православния календар - Свети мъченик Лукилиан и с него четири момци: Клавдий, Ипатий, Павел и Дионисий, света девица Павла. Свети свещеномъченик Лукиан

Житие и страдание на свещеномъченик Лукиан и дружината му († 690 г.)

Да припомним победите на преславните мъченици над дявола и неговите слуги и страдалческите деяния на Христовите подвижници, значи да възвестяваш славата на Христа, нашия Бог, и да проповядваш силата Му, явена в добрите подвизи на мъчениците, страдащи за славата на Неговото пресвято име. Христос Сам е бил победител във всичко, по думите

Си: “дерзайте, Аз победих света” и отначало Сам за всички се е борил с врага. Светите мъченици, страдащи след Него, бидейки членове на Неговото Тяло, възпълват, по думите на апостола, “недостига от скърби Христови в своята плът”; и тъй като те, подвизавайки се за Неговото пресвято име, умират непобедени, защото в тях страда Той, като в членове на Своето тяло, в тях явява Своето тържество над противниците и прославяйки се, заедно със Себе Си прославя и Своите членове, страдащи за Него, тоест, светите мъченици, които са толкова близо до Него по слава, колкото са били Негови подражатели в страданията. Затова подобава и ние да славим и облажаваме добрите Христови воители, с чието учение и с

примера на мъжествените им подвизи Христовата Църква сияе по цялата вселена; а самите те почиват в блаженство под олтара, облечени в бели одежди, обагрени със собствената им кръв и избелени с Христовата.

Към мъченическия лик принадлежал и свети Лукиан; още щом Божествената благодат го умила в банята на кръщението, в него можело да се види, че той ще бъде велик и преславен сред човеците. Родителите му по плът го нарекли Лукий, в чест на великия проконсул Лукий, от когото водел началото си родът му; след това, по благодатта на Светия Дух и по светоотечески обичай, при кръщението името му било сменено с по-добро. Наречен от родителите си Лукий, тоест блестящ, с умножаването на Божиите дарования в него той придобил посъвършено име, наричайки се Лукиан, което значи светлоявен. Това било знак, че в светлината на новата благодат той ще бъде светлина на света в Господа. Родом бил римлянин, от благороден произход, но още повече се облагородил със своето второ, християнско раждане, удостоявайки се с осиновяване от вечния Цар. Той бил изкусен в премъдростта, бил изучил гръцки и латински език, но съвършена премъдрост придобил от учението на свети апостол Петър; защото се привързал към него, станал негов ученик и от него бил напоен с небесна премъдрост. Също така от него привикнал към апостолските нрави и трудове: след страдалческата кончина на апостола посетил много места в Италия, разпръсвайки семената на словото Божие.

Лукиан вече бил достигнал съвършенство в премъдростта, когато в Рим пристигнал, наставляван от Бога, свети Дионисий Ареопагит, желаейки да посети светите затворници, апостолите Петър и Павел, но вече не ги намерил между живите. По това време апостолския престол управлявал папа Климент. Той приел Дионисий дружески и с голяма чест заради неговата святост и предишната им дълговременна

любов в Христа, и Дионисий прекарал немалко време при него; те се утешавали, виждайки се един друг, наслаждавали се на душеполезни беседи и се укрепявали взаимно не само с думи, но и с примери на добродетел. Веднъж блаженият Климент, изпълнен с Дух Светий, казал:

- Възлюбени брате Дионисий! Виждаш ли колко обилна е Господнята жътва на посятото сред езичниците и колко малко са работниците, проповядващи словото Божие. А тъй като ти добре си изучил православната вяра и си достигнал съвършенство в добродетелите на християнския закон, то, моля те, отиди в Западните страни в името на нашия Господ Иисус Христос и като добър Негов воин се опълчи против враговете на нашия Господ и ги побеждавай със силата на укрепяващия те Бог.

Свети Дионисий от цялото си сърце се съгласил на това и тогава блаженият Климент започнал да му търси и събира другари, помощници и съслужители, благочестиви и премъдри, сияещи със свят живот. Между тях той избрал и свети Лукиан, поставил го за епископ и го сприятелил със свети Дионисий, за да му бъде спътник и сподвижник в проповядването на словото Божие, а на другите - отец в Дух Светий, учител и наставник. Като устроил всичко така, блаженият Климент с приветливи думи утвърждавал избраните и им казвал:

- Идете, прелюбезни братя, идете, непобедими Христови воители, и както Господ е пребъдвал с нашите свети отци - апостолите и с техните сподвижници, така да пребъде и с вас, проповедници на Неговото свято име: защото голямо и неизброимо множество народ от езичниците ще бъде придобито от вас за Господа и въведено в Неговата ограда.

След дълга беседа свети Климент сърдечно се простил с тях, благословил ги и ги отпуснал с мир; те тръгнали всички

заедно и отначало проповядвали Христа по цяла Италия.

Когато наближили град Тицин на едно място, наречено Парма, блаженият Лукиан благовестял словото Божие на народа и го отвърщал от суетното му идолослужение. Местните жители, неверни и твърде усърдни идолослужители, не понасяйки обидата, причинявана на техните богове, и не възприемайки благовестието на словото Божие, не се забавили да хванат свети Лукиан и като му причинили много оскърбления, го затворили в тъмница. Влизайки в нея, блаженият с веселие пеел: "Насочи ме, Господи, в Твоя път, и аз ще ходя в Твоята истина", и още: "Утвърди крачките ми по Твоите пътища, да се не поклатят стъпките ми". Радвайки се така в Господа, светият мъж пребивавал в тъмницата под сянката на Божиите криле и с твърда надежда на защита от Христа, Му се молел така: "Изведи от тъмница душата ми, за да славя Твоето име"; защото ме очакват тези, които ще бъдат праведници - та чрез мене да се обърнат към Тебе, Христе, Спасителю на света, тези от езичниците, които са предопределени за вечния живот. Такива и подобни моления възнасял светецът от цялото си сърце и молитвата му, възлизайки на небето, била чута от Господа: защото той се молел да не остане на пътя, лишен от своите сподвижници, с които искал да отиде на страдания и да стигне там, където бил изпратен. Но доблестният Христов воин се молел за това не защото се боял да умре за своя Господ: но той най-напред искал да умножи духовния плод в Господа, и след това, събрал изобилна и благополучна жътва, заедно с другарите си да получи мъченически венец и награда за трудовете си. И скоро получил Божиата помощ: някои християни, узнали за участва на светия мъж, дошли през нощта в тъмницата, водени от любов към Христа, и по какъвто начин могли, извели Лукиан от оковите и му дали възможност да тръгне заедно със своите свети другари.

Светата дружина, наставлявана от Господа, стигнала благополучно до славния град на Италийската страна Тицин, наричан още Павия; като си отдъхнали за малко от трудовете, те продължили да увеличават славата Божия, непрестанно и обилно проповядвайки Христовото слово на различни места, така че върху тях можело да се види сбъдването на пророческите думи: “колко прекрасни са нозете на ония, които благовестят мир, които благовестят доброто”. Невъзможно е да се опише колко хиляди души обърнали към Христа за кратко време, възвестявайки на всички словото на спасението; и Божията сила толкова им помагала, че местните жители мислели, че виждат небесни граждани, защото те сияели със знамения и чудеса, просвещавайки душите на Божиите избраници. След това те напуснали Италия; и като стигнали до морския бряг, се качили на кораб и се отправили натам, накъдето ги насочвал Светият Дух. Радостни, те спрели на пристанището на град Арелат, слезли от кораба и били приети дружески и с чест от жителите на този град; тук отдъхнали и започнали по примера на светите апостоли да си избират страни, в които да проповядват словото Божие. За да разпространят чрез проповед Христовото Евангелие и да умножат Църквата Божия навсякъде сред езичниците, даже до Британския океан, свети Маркелин с неголям брой братя се отправил към Испания, блаженият Сатурнин към Галия, а свети Дионисий с блажения Лукиан и другите - към пределите на Париж. Оттук свети Лукиан, заедно с презвитер Максиан и дякон Юлиан се отдалечил на проповед в Белгия. Цял проникнат от благодатта на Светия Дух, той възвестявал там името Господне, побеждавал вражеската сила, устройвал Христовата Църква и поучавал народа към спасение не по-малко с примера на добродетелния си живот, отколкото със словото. Освен това от Бога му била дадена сила да върши чудеса и да лекува всякакви болести и недъзи у хората; а над бесовете получил такава власт, че те, едва чули неговата

заповед, веднага оставяли измъчваните от тях. Денем и нощем непрестанно проповядвайки Христа, Лукиан пребъдвал в молитва и бдение, във всекидневен пост, във въздържание и пълно умъртвяване на плътта, и така постоянно изнурявал себе си, докато, по думите на апостола, “представил себе си в жертва жива, света и благоугодна Богу”. Обичайната му храна била неголямо парче хляб и зеленчук, а пиетието му - вода; но Божията сила го хранела и Господнята благодат укрепявала отрудените му членове. Блаженият с такова желание се стремял към мъченически венец, че вече бил като умрял за света.

Така носел своя кръст този истинен последовател на Господа Христа. Той знаел, че мъченичеството бива двояко: едното тайно, а другото явно; и преди да предприеме подвига на явното мъченичество и да се увенчае с неувяхващ венец от Господа, изнурявал себе си тайно, макар и въздържанието му да било известно на всички. Той бил изнурен от умъртвяването на плътта, украсен с търпение; обладавайки чудно смирение, изпълнен с кротост, той достигнал такова съвършенство в добродетелите, че живеейки в плът на земята, по дух вече бил като ангелите, живеещи на небето. Затова винаги виждали лицето му светло и приятно, и образът на този старец, украсен с чудна седина, бил образ на земен ангел и небесен човек.

Когато славата на Лукиан се разпространила из цяла Белгия, при него започнал да идва народ, желаейки да приеме кръщение, и се кръстил от него в името на Отца и Сина и Светия Дух, разрушавайки след това идолите, които почитал преди. Но древният враг, дяволът, виждайки поругание от тези, които Христос привлякъл към Себе Си чрез Своите раби, обърнал всичките си хитрости и козни към разрушаване на светата Божия Църква; той възбудил гняв и ненавист срещу християните у Домициан, който след Нерон, повдигнал второ гонение срещу християните: той го научил да принуждава

християните по цялото Римско царство да принасят жертви на изваяните богове, и след различни мъчения избивал твърдите във вярата. По всички градове и села на своето царство Домициан разпратил нечестива заповед до всички народоначалници да убеждават християните да се покланят на идолите и да им принасят жертви, и да погубват неподчиняващите се с различни мъки. Гонителите на Христовото име били изпратени в Галия да намерят Христовите воители, чиято слава се била разпространила надалече, те искали заедно с тях да изтребят и самото име Христово. Тук били изпратени трима гонители: Латрин, Арий и Антор. Била им дадена особена заповед - да намерят светия Божий раб Лукиан, да го хванат и да го доведат на съд пред кесаря, или даже веднага да го убият с меч, ако не поиска да принесе жертва на идолите. Гонителите обходили градове и села в Галия, но никъде не го намерили. По-късно до тях стигнала вестта, че Божият мъж Лукиан, проповядвайки Евангелието на вечното царство, просвещава белгийския народ. Като чули това, мъчителите, пламтящи от ярост и гняв, бързо тръгнали към Белгия. За това, че идването на мъчителите е близко, свети Лукиан узнал още преди да дойдат чрез откровение от Светия Дух. Той поучавал народа със словото на живота и с него имало голямо множество хора, вече обвърнати в Христа от неговата проповед. С надеждата за вечна слава и блажена награда, той ги увещавал от цялото си сърце, казвайки:

- Възлюбени в Христа братя и чедо! На моя Господ Иисус Христос бе благоугодно да ми яви плодовете на моите трудове и да ми дари обещаната отпреди награда. Любезни! Пребъдвайте твърди и непоколебими в Христовата вяра. Аз вече съм стар и отруден, радвам се на мъченическия венец, стремейки се да отида при Господа: а вие пребъдвайте неизменно в Божията благодат, която приехте. Страхът пред

мъчителите да не ви отклони от Христовата вяра, да не ви смутят заплахите, да не ви прелъсти лукавството, да не ви отклонят от нея обещанията за каквито и да е почести и богатства, но да се насладите с вечна радост в бъдещия живот, където са ви приготвени неизказани награди. Към тях се стремя и аз с блага надежда, и заради тях не се ужасявам от яростта на гонителите.

Като казал това, Лукиан издигнал очи към небето и пред всички благодарил на Бога, задето го удостоява с участието на светите мъченици и не го разделя с другарите му. Той казал:

- Благодаря Ти, Господи Иисусе Христе, Сине на Живия Бог, Който ме сближи с блажения Дионисий и сподвижниците на неговата смърт и ме изравни с тях в трудовете; моля Те, удостой ме да бъда заедно с тях в Небесното Царство.

След тези думи той излязъл от град Беловак не защото искал да избегне мъченията поради страх, а поради Господнята заповед, повеляваща ни да бягаме от гонителите, и с това да даде пример на своето стадо. Вървейки заедно със своите блажени състрадалци, презвитер Максиан и дякон Юлиан, той през целия път не оставял душеполезната беседа и молитвата; накрая достигнал върха на планината, по която вървял и която се намирала близо до реката, наречена Тара, течаща на разстояние три поприща от града. Когато дошъл тук, той не могъл да се укрие, подобно на град, стоящ навръх планина: защото и самата тази планина, живописно извисяваща се над реката, се виждала отдалече. Там блаженият, застанал твърдо, като на открито място за зрелища, решил да очаква мъченическия венец.

Споменатите мъчители, като стигнали до града и не намерили свети Лукиан в него, започнали внимателно да разпитват къде е отишъл. Казали им, че поучава народа недалече от града; те веднага се устремили натам с бързи коне

и стигнали до планината, където бил Божият човек с народа и учениците. Най-напред хванали светите Божии служители Максимиан и Юлиан, за да изплашат Лукиан с техните мъки и да го привлекат към почитане на идолите. На хванатите мъченици заплашително заповядали да се поклонят на идолите и стараяйки се да им внушат страх, казвали:

- Ако не принесете жертви на нашите безсмъртни богове, веднага ще ви посечем с меч.

Но твърдите във вярата мъченици без страх отговорили:

- Никога няма да се поклоним на идолите, защото те са суетни и са дело на човешки ръце: ние познахме единия истинен Господ Иисус Христос, Син на живия Бог, за вярата в Когото сме готови да умрем.

Като чули това, злочестивите веднага ги убили с меч пред очите на Лукиан. Така светците получили обещаните им от Господа венци и били причислени към лика на светите мъченици. А свети Лукиан, радвайки се и славейки Бога за техния подвиг, казал пред всички:

- Радвам се и се веселя в Тебе, Господи Боже мой, че виждам чедата си да ме изпреварват в получаването на венеца на Твоята слава.

Тогава Латрин, Арий и Антор с ярост и гняв в един глас се обърнали към блажения с жестоки думи:

- Ти ли прелъстяваш с вълшебство народа да не се подчинява на заповедта на могъщия кесар и римския сенат и да не принася благоприятни жертви на безсмъртните богове?

Блаженият Лукиан отговорил:

- Аз не съм влѣхва, а раб на Иисуса Христа, научен съм не на чародейство, а на божествена премъдрост и със силата

показвам на Божиите раби пътя на истината, и ги поучавам как безпрепятствено могат да последват моя Господ Иисус Христос. Той е слязъл от небето на земята, за да изкупи със Своята кръв Своето създание от робството на врага, да го отвърне от поклонението на идолите, по-точно казано - на демоните, и да дари спасение на тези, които от тъмнината на зловерието биват приведени към истинската светлина: и справедливо е те да прекланят сърцата си единствено пред Него, Който е благоволил да претърпи разпятие и смърт, за да избави всички.

Мъчителите възразили:

- Как изповядваш като Бог Този, Когото наричаш не само умрял, но и разпнат?

Лукиан им отговорил:

- Макар и вие поради неверието си да сте недостойни да слушате за тайните на Небесния Цар, но заради множеството верни, присъстващи тук, ще разкажа нещо накратко: истинният Бог, Син на Бог истинен, от вечност винаги пребиваващ с Отца, в края на вековете, желаейки да обнови човешкия род, погиващ вследствие на Адамовото престъпление, благоволи да се роди нетленно и неизказано от Пречиста Дева, за да бъде истинен Бог и истинен Човек, едно лице в двойко естество на Единия Христос - истинен Син Божий и Човечески. И Той, бидейки безстрастен по Божество и винаги пребъдващ с Отца, стана не само видим, но и подчинен, по човешкото Си естество, чрез страданията за нас: защото стана послушен на Бога Отца дори до смърт, и то смърт кръстна. Ако Синът Божий не бе поискал да стане Син Човечески и не бе приел образ на смъртен, то нито човешкият род би получил опрощение от Бога, нито смъртните биха се облекли в безсмъртие.

Тези и много други слова на блажения Лукиан изпълнили мъчителите с още по-голяма ярост и те казали:

- Ти си достигнал дълбока старост, време е вече да оставиш детското празнословие; затова и без колебание дръзваш да отидеш на смърт, затова и не се плашиш, тъй като те прелъстява голяма суета и излишното говорене отнема разсъдъка ти. Казваме ти истината: ако скоро не се покаеш, не оставиш своето безумие и дързост и не принесеш благоприятна жертва на безсмъртните богове, то незабавно ще предадем твоята старост на люти мъчения.

След това мъчителите седнали и започнали заплашително да го питат:

- Кажи ни бързо името си и произхода си.

Христовият воин им отговорил:

- Моите родители ми дадоха името Лукий, но в светото кръщение, чрез което се възродих за вечен живот в Христа, се преименувах на Лукиан. Родом съм римлянин: този произход се ползва с почит в целия свят. Но аз се хваля не с това, че съм римлянин, а с това, че съм раб на моя Господ Иисус Христос, което и вие можете ясно да видите в мене: защото за мене няма друг живот и слава, освен моя Господ Иисус Христос, и да умра за Него, смятам за придобивка.

Тогава мъчителите казали:

- Правилно казахме: ти си влѣхва и съблазнител на тези, които те слушат, и най-вече се показваш горделив, защото не преставаш да говориш безсрамно и даже не щадиш своята преклонна старост. Ако си римлянин, защо тогава безумно си отстъпил от почитането на римските богове, на които се покланят кесарят с целия римски сенат и целият свят?

Свети Лукиан отговорил:

- По благодатта на Христа, в Когото се кръстих, и Когото познах като истинен Бог, се отрекох във вярата си не само от дявола и от идолите, но и от всичките му дела. Вие не искате нито да слушате, нито да пазите в паметта си моите думи и проповеди за Христа Господа, защото неверието ви е заслепило, вас и вашия кесар заедно с неговия сенат, от които сте получили такава заповед: ние, хората, които сме разумни създания, да принасяме жертва на демоните и да се прекланяме пред безчувствените идоли, дело на човешки ръце.

Латрин, Арий и Антор, не понасяйки повече безчестенето на своите богове и на кесаря, уловили светеца, вързали го и го предали на войниците, а те дълго и безпощадно го били с бичове. Търпейки мъченията, Христовият воин не бивал побеждаван от страданията и не се страхувал от заплахите, но пребъдвал твърд в Христовата вяра и с бодростта на духа укрепявал изнемогналите от старост и изранени членове. Неизменен и по лице, и по ум, той не преставал с гръмък глас да изповядва името Христово, казвайки:

- Никога няма да престана със сърцето си, с вярата си и с устата си да хваля Христа, Сина Божий.

Разярени още повече, мъчителите заповядали с меч да лишат светия мъченик от живот; тогава един от войниците отсякъл пречестната му глава. Когато святото тяло лежало обезглавено и още се движело, всички били свидетели, а също и самите убийци, че над него възсияла ярка светлина от небето, и заедно със светлината се чул глас свише:

- Радвай се, добри рабе Лукиане, който не се убоя да пролееш кръвта си за Мене. Дойди и приеми обещания ти отпреди венец, и се въдвори на небето със светиите: дойди и

наследи жилището на вечната слава, пригответо ти с ангелите.

Този глас бил не за светеца, който винаги твърдо вярвал в обещаната му от Бога награда, а за стоящия наоколо народ, за да се утвърди още повече във вярата в нашия Господ Иисус Христос, насадена от свети Лукиан в продължение на толкова много време. Всичко това станало в съботен ден, на гореспоменатата планина, на три поприща от града. Виждайки и чувайки това, хората, както вярващите, така и невярващите, били обзети от голям страх. Едни побегнали, други се удивлявали с радост, виждайки себе си освободени от дяволските мрежи: впрочем, не можейки да гледат блясъка на явилата се светлина, някои от тях се отдалечили от това място. Тогава свети Лукиан, макар и мъртъв тялом, чудесно получил от Бога сила на движение, вдигнал се като жив от земята и застанал на нозете си; след това, като взел в ръцете си пречестната си глава, безпрепятствено тръгнал, воден от благодатта на обитаващия в Него Свети Дух, и с помощта на ангелите, и с твърди крачки като жив по плът започнал да ходи, носейки святата си глава, както направил и неговият приятел, свети Дионисий в града на парижаните. След като изминал около три поприща и преминал по водите на гореспоменатата река Тара, Божият мъж достигнал до мястото, избрано от него за погребението му, там легнал на земята и с мир починал в Господа.

Благочестивите хора, обърнати в Христа чрез проповедта на мъченика, дошли и помазали светото му тяло с аромати, обвили го с чисто платно и го погребали с много почести, не без присъствие на ангели: защото, когато честното тяло било погребвано, освен земните аромати, можело да се усети и някакво дивно, неизказано благоухание. Всички, които били там, се удивлявали и се питали едни други:

- Какво е това?

След това казали:

- Слава на Тебе, Господи Иисусе Христе, че си ни сподобил да почувстваме такова благоухание, каквото ноздрите ни никога не са усещали! Слава на Тебе, Христе Спасителю: защото ние така се уладихме от това благоухание, и мислим, че повече никога няма да бъдем лишени от никое благо!

И докато казвали това, дотогава им се давало божественото благоухание. Това бил несъмнен знак за присъствието на свети ангели, които от началото на страданията на мъченика до самата му смърт и погребение били неотстъпно до него. Като извършили честното погребение, благочестивите погребващи се поклонили до земята, възкликвайки със съкрушени сърца:

- Вярваме, Иисусе Христе, че Ти си истинен Син Божий, с Отца и Светия Дух царуващ на небесата, както чухме с ушите си и се научихме да вярваме със сърцето си от светия Твой мъченик Лукиан.

Множество народ, събрал се на погребението от околните градове и села, виждайки това, а дошлите последни, чувайки за него от тези, които са го видели, се умилили в сърцето си, и в този ден повярвали в нашия Господ Иисус Христос, Сина Божий, около петстотин души, а преди чрез учението на свети Лукиан в тази страна били обърнати в Христа до тридесет хиляди от двата пола и всяка възраст, които, оставили идолите, изповядвали неродения Бог Отец и Неговия Единороден Син, заедно със Светия Дух, Единия истинен Бог в Троица. След това някои от обърнатите по усърдието си изградили църква над гроба на мъченика, за слава Божия и в чест на Неговия угодник, свети Лукиан. Телата на светите мъченици Максиан и Юлиан били погребани на планината, където били убити, но след това, когато числото на

християните се увеличило, били пренесени и положени заедно с тялото на блажения Лукиан. И там се подавали много блага от нашия Господ Иисус Христос по ходатайството на Неговите свети мъченици. И както са имали една вяра, една любов и едно изповядване в страданията, така - вярваме ние - и във вечното блаженство имат едно жилище и наследство на вечното царство. Благодарим на нашия Създател за това, че тримата Негови свидетели, изповядвайки Светата Троица, са достигнали съвършенството на мъченичеството; благоговейно ги почитаме, знаейки, че чрез тях се дава на слепите проглеждане, на немощните здраве, освобождение от бесовете, и по техните свети молитви стават много изцеления от различни недъзи, по благодатта на нашия Господ Иисус Христос, на Когото отдаваме чест и слава с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

В памет на светия мъченик Лукилиан, четиримата юноши Клавдий, Ипатий, Павел и Дионисий, и светата дева Павла († 270/275 гг.)

Светият мъченик Лукилиан, пострадал по времето на римския цар Аврелиан, отначало пребивавал в езическото многобожие и даже бил идолски жрец, вече достигнал почетна старост, украсена със седини и достолепен на вид. Живеел недалече от Никомидия, служейки в капищата на скверните богове. След това по благодатта на Христа, нашия Бог, Който иска всички да се спасят и никой да не погине, той се убедил в измамността на бесовското и езическото заблуждение, достигнал до познание на истината, повярвал в Единия истинен Бог, нашия Господ Иисус Христос, и в старостта се обновила, като на орел, неговата младост. Тогава той се възродил от светото кръщение и с цялата си мисъл и душа се отдал на любовта към Христа. Тогава обяснявал и на другите

езичници суетата и пагубността на тяхното нечестие, наставлявал ги по пътя на спасението и със своето учение ги привеждал към Христа, и така за мнозина бил пример за обръщане към Бога. Местните иудеи, виждайки, че Лукилиан е преминал от идолопоклонство към християнската вяра, и че много, по неговия пример и неговото учение, оставят идолослужението, присъединяват се към християните и приемат свето кръщение, се изпълнили с гняв и ненавист. Те го оклеветили от завист и го предали на съда на нечестивите; и Христовият раб бил изправен на разпит пред управителя на Никомидия Силван. Управителят упорито принуждавал стареца да се отрече от Христа и да се върне към идолослужението, но той отказвал да му се подчини. Тогава управителят се изпълнил с ярост и заповядал да предадат Лукилиан на различни мъки: счупили челюстите му, безпощадно го били с пръчки, закачили го надолу с главата и след това, след дълги и люти мъчения, го хвърлили в тъмница. Там свети Лукилиан намерил четирима юноши, затворени за Христовата вяра: Клавдий, Ипатий, Павел и Дионисий. Той радостно беседвал с тях и ги укрепявал за мъченически подвиг, та като помнят вечната награда на небесата, да не се боят от временните мъки, да не се страхуват от смъртта за бъдещия живот и да не жаят цветущата си младост за Христа, приготвящ им неувяхващо блаженство в Своето Царство.

Те заедно се молели на Бога дни и нощи и се утешавали с надежда на Христа. След много дни Лукилиан отново бил подложен на мъчения, вече заедно с юношите, и заедно с тях бил хвърлен в горяща пещ. Но всемогъщият Бог проявил над тях Своята чудесна милост, както някога над еврейските юноши, хвърлени във вавилонската пещ: огънят се превърнал в хлад, пламъкът - в роса, обилен дъжд, напълно охладил пещта и Лукилиан и юношите излезли невредими. Езичниците, заслепени от неверие и злоба, приписвали това преславно

Божие чудо не на Божията сила, а на вълшебството на християните. Тогава несправедният съдия осъдил светите мъченици на смърт и ги изпратил в град Византия, за да бъдат умъртвени там. Когато достигнали Византия, четиримата свети юноши, Клавдий, Ипатий, Павел и Дионисий били посечени с меч, а свети Лукилиан разпънат на кръст, прикован към него с гвоздеи по цялото тяло, и така предал духа си на Бога. Той бил разпънат на кръст от иудеите, както се вижда от трета песен на почитания на него канон, където за това се говори по следния начин: “Иуда в древност предаде Избавителя Христа на богоубийците: ти сега бе предаден на беззаконните иудеи”.

Към техния страдалчески венец се присъединила и светата дева Павла. Родена от родители християни, тя от детство хранела в сърцето си гореща любов към Христа, съхранила девството си за безсмъртния Жених и се стараела да бъде достойна за небесния чертог. Осиротяла след смъртта на родителите си и притежавайки имущество, тя обхождала тъмниците и откупвайки от стражите със злато правото да влиза, посещавала затворниците, страдащи за Христа. Тя служела на Христовите раби, давайки им всичко необходимо от своето имущество: на измъчваните от глад и жажда носела храна и питие, на голите давала дрехи, изцелявала наранените и гниещи в язви тела на мъчениците, раните измивала, избърсвала, слагала лечебни пластири и превързвала с чисти кърпи. Целувайки раните им, получени за Христа, тя със сълзи ги молела да се молят за нея на Христа Бога, да не я лиши от Своята милост. Тази избрана Христова невеста идвала и при свети Лукилиан, затворен с юношите в тъмницата в Никомидия, и се наслаждавала на неговите полезни наставления. Когато измъчвали светеца и юношите, тя била свидетелка на техния подвиг и тайно в сърцето си прилежно се молела за тях на Христа, да укрепи Своите раби и да им даде

мъжество и помощ да претърпят мъките докрай, заради славата на Неговото име. Когато народът след края на мъченията се разотивал, тя идвала на мястото на мъченията, събирала от земята пролятата кръв и я пазела като светиня: когато водели стареца и четиримата юноши във Византия на смърт, тя ги следвала и им служела; а когато светите юноши били посечени, светата дева взела честните им тела и с благоговение ги погребала. След смъртта на свети Лукилиан и светите юноши тя се върнала в Никомидия и продължила да постъпва по същия начин.

Нечестивите узнали, че тя е християнка, хванали я и я отвели на съд при същия управител Силван, който, виждайки, че тя остава непоколебима след многото лукави и заплашителни увещания, заповядал дълго и немилостиво да я бият по голото тяло с колове и пръчки, и когато от многото рани тя изнемогнала тялом, но не духом, ангел Господен се явил и я изцелил; телесното здраве на мъченицата се възвърнало и тя се показала още по-смела и мъжествена в мъките. След това жестоко я били по устата за това, че досадила на мъчителя с укорителни думи. После я затворили в тъмница, след което отново я извели за изтезания и я хвърлили в силно нажежена пещ. Но тя излязла от пещта невредима, защото за нея, както и за предишните свети мъченици, Божията сила унищожила силата на огъня, за да не се докосне горящият пламък да Христовата невеста. След всичко това мъчителят я осъдил на смърт чрез посичане с меч и я изпратил във Византия, за да претърпи смъртно наказание там, където завършили живота си и свети Лукилиан с юношите. Отведена на мястото, където Лукилиан претърпял кръстна смърт за Христа, Христовата мъченица усърдно благодаряла на Бога, удостоверяваща я с мъченически венец и общение със светите. След като прилежно се помолила на своя Господ, тя с радост преклонила под меча девическата си

глава и била посечена. Така тя преминала от долното в горното и влязла в небесния чертог, в радостта на своя Господ, увенчана от прелюбезния свой Жених, нашия Господ Иисус Христос, с двоен венец - на девството и мъченичеството.

ЧЕТИ-МИНУТИ

{{_LINK1_}}